

کتابخانه
فناوری اطلاعات
دانشگاه اردکان
۱۳۹۲

مبانی ارزش گذاری اقتصادی منابع طبیعی

تألیف:

دکتر احمد فتاحی

استادیار دانشگاه اردکان

انتشارات دانشگاه اردکان

سرشناسه	فتاحی اردکانی ، احمد ، ۱۳۵۰
عنوان پدید آور	مبانی ارزش گذاری اقتصادی منابع طبیعی/احمد فتاحی
مشخصات نشر	اردکان:دانشگاه اردکان، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۳۶۴ص.
شابک	۵-۹۴۰۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ۳۱۴ص.
موضوع	منابع طبیعی
شناسه افزوده	دانشگاه اردکان
رده بندی کنگره	۱۳۹۲: ۵/۲م ۴۷۳/۵ HC
رده بندی دیویی	۳۳۳/۷:
شماره کتابشناسی ملی	۳۲۷۶۶۴۲:

www.ketab.ir

نام کتاب: مبانی ارزش گذاری اقتصادی منابع طبیعی

مولف: دکتر احمد فتاحی

ناشر: انتشارات دانشگاه اردکان

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲

چاپ: قم-کمیل

تیراژ: ۱۰۰۰

طرح جلد: مهندس حسن رضا شکری خانقاه

ویراستار: غلامرضا هاتفی اردکانی

صفحه آرا: محمد امین شاکر اردکانی

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۵-۹۴۰۶۰۰-۹۷۸

اردکان-شهرک ولی عصر-خیابان آیت الله خاتمی-کوچه ۶۷-پ ۳۶

همراه: ۰۹۱۳۲۵۴۶۵۰۰

تلفن تهیه کتاب: ۰۳۵۲۷۲۲۶۷۶۷-۰۳۵۹۳۵۹۶۹۹

EMAIL:GHEDASAT@YAHOO.COM

EMAIL:FATAHI@ARDAKAN.AC.IR

فهرست مطالب

۱۱	فصل اول: کلیات منابع طبیعی
۱۳	مقدمه:
۱۳	۱-۱- تعریف منابع طبیعی:
۱۴	۱-۲- منزلت منابع طبیعی در اسلام:
۱۵	۱-۳- ویژگی های منابع طبیعی:
۱۷	۱-۴- انواع منابع طبیعی
۱۸	۱-۵- طبقه بندی و تقسیم بندی منابع طبیعی
۱۹	۱-۵-۱- تقسیم بندی منابع طبیعی بر اساس مکان
۱۹	۱-۵-۲- تقسیم بندی منابع طبیعی بر اساس قابلیت تجدید
۲۱	۱-۵-۳- تقسیم بندی کالایی منابع طبیعی
۲۲	۱-۵-۴- تقسیم بندی منابع طبیعی بر اساس ماهیت و منشاء شکل
۲۳	۱-۶- دامنه استفاده از منابع طبیعی:
۲۴	۱-۷- مالکیت منابع طبیعی:
۲۶	۱-۸- تخصیص بهینه منابع طبیعی:
۳۰	۱-۹- عوامل تخریب منابع طبیعی:
۳۴	۱-۱۰- دیدگاه اقتصاددانان درباره منابع طبیعی
۳۷	۱-۱۱- نقش و اهمیت منابع طبیعی در توسعه
۳۹	۱-۱۲- تأثیر موجودی منابع طبیعی بر رشد اقتصادی
۴۵	فصل ۲: کارکردها، کالاها و خدمات منابع طبیعی
۴۷	مقدمه:

- ۱-۲- ویزگی‌های کالاها و خدمات منابع طبیعی ۴۷
- ۲-۲- طبقه‌بندی کارکردها، کالاها و خدمات منابع طبیعی ۵۳
- ۱-۲-۲- کارکردهای تنظیمی اکوسیستم‌های طبیعی و نیمه‌طبیعی ۵۵
- ۱-۱-۲-۲- تنظیم گاز ۵۷
- ۲-۱-۲-۲- تنظیم آب و هوا ۵۹
- ۳-۱-۲-۲- تنظیم اختلال ۶۰
- ۴-۱-۲-۲- تنظیم آب ۶۰
- ۵-۱-۲-۲- عرضه و تأمین آب ۶۱
- ۶-۱-۲-۲- حفظ خاک ۶۱
- ۷-۱-۲-۲- تشکیل خاک ۶۲
- ۸-۱-۲-۲- تنظیم مواد مغذی ۶۴
- ۹-۱-۲-۲- عملیات دفع مواد زائد (تصفیه پسماندها) ۶۵
- ۱۰-۱-۲-۲- گرده‌افشانی ۶۵
- ۱۱-۱-۲-۲- کنترل بیولوژیکی ۶۷
- ۲-۲-۲- کارکردهای زیستگامی اکوسیستم‌های طبیعی و نیمه‌طبیعی ۶۸
- ۱-۲-۲-۲- کارکرد پناهگاهی ۶۹
- ۲-۲-۲-۲- کارکرد خزانهای ۷۰
- ۳-۲-۲- کارکردهای تولیدی اکوسیستم‌های طبیعی و نیمه‌طبیعی ۷۱
- ۱-۳-۲-۲- غذا ۷۱
- ۲-۳-۲-۲- مواد خام ۷۲
- ۳-۳-۲-۲- منابع ژنتیکی و توارثی گیاهی ۷۲

۷۴	 منابع دارویی ۲-۳-۴- منابع دارویی
۷۴	 منابع تزئینی و آرایشی ۲-۳-۵- منابع تزئینی و آرایشی
۷۵	 کارکردهای اطلاعاتی اکوسیستم‌های طبیعی و نیمه‌طبیعی ۲-۴-۴- کارکردهای اطلاعاتی اکوسیستم‌های طبیعی و نیمه‌طبیعی
۷۵	 اطلاعات زیباشناختی ۲-۴-۱- اطلاعات زیباشناختی
۷۶	 تفریح و اکوتوریسم ۲-۴-۲- تفریح و اکوتوریسم
۷۷	 اطلاعات فرهنگی و هنری ۲-۴-۳- اطلاعات فرهنگی و هنری
۷۸	 اطلاعات معنوی و تاریخی ۲-۴-۴- اطلاعات معنوی و تاریخی
۷۸	 علوم و آموزش ۲-۴-۵- علوم و آموزش
۸۵	 فصل ۳: مبانی نظری ارزش‌گذاری اقتصادی
۸۷	 ۳-۱- مفهوم ارزش و ارزش‌گذاری اقتصادی منابع طبیعی
۹۰	 ۳-۲- ضرورت ارزش‌گذاری
۹۱	 ۳-۳- ارزش کل اقتصادی منابع طبیعی
۹۵	 ۳-۴- تقاضای کالای بازاری
۹۷	 ۳-۴-۱- تقاضای معمولی و تقاضای جبرانی
۱۰۰	 ۳-۴-۲- تابع مخارج
۱۰۱	 ۳-۴-۳- آثار رفاهی تغییر قیمت
۱۰۵	 ۳-۵- تمایل به پرداخت (WTP) و تمایل به دریافت (WTA)
۱۱۲	 ۳-۶- تقاضای کالاهای منابع طبیعی
۱۱۳	 ۳-۶-۱- تقاضای مقید
۱۱۷	 ۳-۶-۲- اندازه‌گیری آثار رفاهی بهبود کیفیت منابع طبیعی
۱۱۹	 ۳-۷- ارزش کارکردها، کالاها و خدمات منابع طبیعی

پیش گفتار

رشد روز افزون جمعیت بشری و سرعت توسعه اقتصادی در دهه‌های اخیر فشار بیش از حدی را به منابع طبیعی وارد نموده است لذا توجه به آثار اقتصادی منابع طبیعی از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. به‌طوری که یکی از مهم‌ترین چالش‌های فراوری دولت‌ها در قرن بیست و یکم، بحران‌های منابع طبیعی است. به‌همین دلیل تلاش بر این است که تا با اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های مختلف مبتنی بر نتایج حاصل از پیمایش‌های میدانی بر مشکلات ناشی از این بحران فائق آیند. لیکن به‌علت نقصان مطالعات تجربی در این زمینه و کمبود کتب علمی در مورد ارزش‌گذاری و کمی‌سازی آثار منابع طبیعی رشد قابل ملاحظه‌ای در جهت خشتی‌سازی این بحران صورت نگرفته است. بنابراین تدوین کتابی جامع و کامل در عین حال ساده و روان در مورد چگونگی کمی‌سازی اثرات و ارزش‌های منابع طبیعی ضروری به‌نظر می‌رسد.

کتاب حاضر در ۵ فصل تنظیم شده است. فصل اول در باره کلیات منابع طبیعی می‌باشد که در آن پیرامون آشنایی با منابع طبیعی و انواع طبقه‌بندی و اثرات این منابع در توسعه اقتصادی بحث می‌کند.

فصل دوم در باره کارکردها، کالاها و خدمات منابع طبیعی و ویژگی هریک از این کارکردها می‌باشد در این فصل انواع کارکردها و نقش آن در تحولات منابع طبیعی مطالبی ارائه شده و هریک از کارکردها و تاثیر آن در منابع طبیعی بیان شده است.

فصل سوم مبانی نظری ارزش‌گذاری اقتصادی را به تفصیل بیان می‌نماید در ابتدا مفهوم ارزش و ضرورت ارزش‌گذاری ارائه و ضمن بیان آثار رفاهی تغییر قیمت و اندازه‌گیری اثرات رفاهی بهبود کیفیت منابع طبیعی، تمایل به پرداخت و دریافت نیز ارائه شده است.

فصل چهارم روش‌های ارزش‌گذاری اقتصادی منابع طبیعی را توضیح می‌دهد. در این فصل با توجه به نبود منبع جامع و کاملی در مورد موضوع مورد بحث به زبان فارسی، کلیه روش‌های ارزش‌گذاری، استخراج پیشنهاد، الگوی برآورد ارزش و در پایان روش انتخاب نمونه و برازش مدل ارائه شده است.